

emberre nézve még a botbűntetést, a testi fenyegetést is hiába törülte el a humanizmus.

E jogsértéseket tiltja, sőt esetleg keményen bünteti a törvény. De az esetek 99 százaléka nem kerül bíró elé, mert a pór képtelen jogorvoslatot szerezni éppen szegénységénél és tudatlanságánál fogva.

A jogsértelmek csak akkor fognak megszűnni, ha maga a társadalom lesz az egyén jogvédője, s benne saját sértett önértékét és jogát veszi oltalomba. De hogy ez meg lehessen, a társadalomnak fel kell szivni a liberális eszméit, a társadalomnak kell áthatva lenni a jogegyenlőség, az egyéni szabadság, az egyesületi és gyűlekezeti jog eszméinek szentségétől. A szabadelvű társadalom ellenőri a jogállam intézményeit, s az kényszeríti a közhatalmat ellenállhatatlan erővel a közigazgatás és jogszolgáltatás törvényes és igazságos funkcionáltságára. A nemzeti liberalizmus czéja tehát megvalósítani a magyar nemzeti jogállamot.

A nemzeti jogállamot minden kellekeivel és magasztos intézményeivel. Elmaradottságunk és kedvezőtlen pénzügyi helyzetünkben persze ez nem oly feladat, mely néhány év alatt teljesen és véglegesen megoldható; sőt ez feladat örök, mert a jogállam intézményei átalakulnak a társadalommal és simulnak az emberi szellem vívmányaihoz, a kultúra fejlődéséhez. De midőn a nemzeti liberalizmus céljait a nemzeti jogállam megalkotását tűzték ki, egyuttal kimondták azt, hogy fenn akarjuk tartani a szolidaritást az európai kultúrnépkel, s hogy a mennyiben haladásuk, s haladásuk útját jelző intézményeik meggyeztetetők nemzeti céljaikkal, mi azok elől elzárkózni nem fogunk. A szabadelvűség kötelessége lesz tehát a nemzeti művelődés eszközeiről gondoskodni és reformmunkáit kiterjeszteni a szociális intézmények terére is. A népnevelést állami kötelességnek ismerjük és minden állampolgárnak joga van gyermekei oktatására. A népnevelés tehát állami feladat, mely nemzeti irányban megoldandó. A magyar állam erejének forrása a nemzeti iskolában keresendő s nemzeti iskola nélkül nincs nemzeti állam.

Enyedi Lukács.

Hajdúvármegye közgyűlése.

Debreczen, május 2.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága tavaszi rendes közgyűlést ma d. e. tartotta meg gr. Dégenfeld József főispán elnöke alatt.

Bizottsági tagok közepes számmal voltak jelen.

Főispán üdvözlővel a megjelent tagokat s felhiva figyelmüket a tárgysorozat több pontjaira, a közgyűlést megnyitották nyilvánítva. Az alispáni jelentés Hajdúvármegye 1888. évi állapotáról, mely nyomtatásban szétosztott, felolvasottnak tekintett s tudomásul vétetett.

Olvastatik az alispáni időszaki jelentés, mely szerint a közegészségi állapot, mely febr. hó folyamán lényegesen javult, a márcziusi zord időjárás következtében ismét rosszabbra fordult s betegedések nagy számmal léptek fel. A közbiztonsági állapot teljesen kedvező volt s a csendőrség mindössze pár kisebb jelentőségű lopási esetet közöl. Közmunkaváltáság czimben befolyt febr. hóban 381 ft 76 kr, márcz. hóban pedig 1301 ft 43 kr. Állami adóból befolyt febr. folyamán 81,223 ft,

A „DEBRECZENI“ TÁRGYAJA.

„Férfi sorsa a nő.“

(Elbeszélés) — Irta: — cs. — (Folytatás.)

Midőn eltávozott Budapestre, egy barátom lakadalmán egy hét múlva megismerkedtem Lévy Gézával, a szomszéd utcában lakott állítólagos nagybátyjával. Harmadnap eljöttek hozzánk ketten, ő és nagybátyja s édes anyám előtt megkértek kezemet. Tele beszéltek fejünket, hogy minek várnánk Ön után, ki a czéját lsten tudja mikor éri el — megmondtam nekik, hogy már jegyesem van — minek szalasztának el a bizonyost, Ön szegény is, mikor lesz azon helyzetben, hogy megházasodhatik; ők gazdagok, a mikor akarjuk, megtörténhetik az eljegyzés. Édes anyám hajlott szavukra, azután én is gyenge lettem, — gondoltam, Ön megtalálja a boldogságot mással is, megingottam, lemondtam Öröl egy másiktól. Meg is vert az lsten!... Hiába sürgettük az eljegyzést, mindig találtak kifogást.

— Igaz tehát, a mit beszélnek, — mondtam keserűen, — hogy szeretője volt egy hitvány embernek, ki csufosan kijátszotta.

— Elég büntetésem érie a sorstól, hogy az Ön becsülését eljásztottam... Mikor megmondtam neki, hogy anya vagyok, siettesse az esküvőt, ne hagyjon a szegényben, — nem jött többé hozzánk, elutazott, magamra hagyott tehetetlenül, szegényemmel, gyermekemmel együtt...

— Oh be czudar ember az ilyen!... S hol van a gyermek?

— Hogy szegényemet eltakarjam, elmentem nagybátyámhoz — azóta ő is meghalt — a gyermeket dajkaságba adtam, s most is ott van.

márczius folyamán pedig 23,643 ft. Az iskoláztatás rendes folyamatu volt. Az unjonczállítási előmunkálatok foganatosítása iránt a kellő intézkedések megtéttettek. Az unjonczos a. megyében május 10-én veszi kezdetét s jun. 1-én ér véget.

Az alispáni időszaki jelentés is egyhangulag tudomásul vétetik. Az országos törvénytar szerkesztésége az 1889. évi I. II. III. IV. V. VI. törvény-cikkeket megküldi. Kibírdetettek s levéltárba tétettek.

A belügyminiszter körrendelete, mely tudatja néhai Rudolf trónörökös özvegyének czimét („Özvegy trónörökös Stefánia főhercegnő cs. és kir. fensége“) tudomásul vétetik.

Baross Gábor közmunka és közlekedésügyi miniszter körrendeletben tudatja, hogy ő a belügyminiszterium ideiglenes vezetésével is megbízott. Örvedetes tudomásul vétetik s az ideiglenes belügyminiszterhez külön üdvözlő felirat intéztetik.

Hadház város és Markovics Adolf között a város tulajdonát képező italméresi jogukak 3 évi bérbeadására vonatkozó szerződés — a miniszteri leirat értelmében — felbontott. Hadház város új szerződés bemutatására utasították.

A közigazgatásilag letartóztatott egyének napi élelmezési költsége a jövő közgyűlésen fog megállapittatni.

A vármegyei közgyűlés körrendelete a vármegyei nyugdíjalapok kamat-jövedelmeinek a tőke-kamat alchi mentesítése tárgyában — tudomásul vétetik.

Gróf Szapáry Gyula leiratban tudatja, hogy apr. hó 9-én legfelsőbb kezirattal földmívelés-, jipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterre nevezetett ki. Örömmel vétetik tudomásul, s a harmad-virágzásu miniszterhez üdvözlő felirat intéztetik.

Olvastatik a vármegyei főszámvevő jelentése a vármegyei házi pénztári 1888 évi számadás megvizsgálásáról. — E szerint k e s z p é n z b e n volt a bevétel: 54,226 ft 76 kr, — a kiadás: 53,749 ft 48 kr, — a maradvány tehát 477 ft 28 kr.

Értekekben volt a bevétel: 5904 ft 40 kr, — a kiadás: 3672 ft 63 kr, — így a maradvány: 2231 ft 77 kr, — ezenkívül 280 ft 19 kr bevéendőség. A pénztári maradvány a tartalek-alap javára iratni határozották — s vármegyei pé. ztrónoknak a felmentvény megadták.

A vármegyei központi árvaszék azt kérémezi, hogy a kabai, püspök ladányi és balmazújvárosi gyámp. ztrák tartalek alapja a központi árvaszék tartalek-alapjával egyesíttessék. Az állandó váasztmány javasolja is az egyesítést, mig Sz i n a y Gyula t. ügyész ellenzi azt. (A közgyűlés folyamán ő szólat fel legelőször.) Szerinte ezen egyesítés veszedelmes praecedens lehetne. — Az árvaszék kérévnyét nem tartja teljesíthetőnek s az állandó váasztmány javaslata ellenében azou határozati javaslatot nyújtja be, hogy ily értelemben a kérévny nem teljesíthető, el lenben határozatilag kimondandó, hogy az árvaszék oly közös szükségletei, — melyek eddigéle a központi árvaszék tartalek-alapjából fedeztettek, ezenül megfelelő arány szerint a központi tartalek-alapok jövedelméből is fedeztessenek. — A határozati javaslatot hosszabb indokollással kíséri.

P é n z e s Sándor hozzájárul a t. ügyész határozati javaslatához, — R á z s ó Gyula határozottan az összesítés mellett volna a

közsegek érdekét tekintve, azonban hozzájárul a t. ügyész javaslathoz is oly formán, hogy meghatározandó a közsegi tartalek-alapok maximuma és minimuma, melyhez hozzányulni nem lehet. Gróf Dégenfeld József főispán az állandó választmány javaslatát veszi védelmébe s ajánlja elfogadásra. Budaházy Odón hajlandó is azt elfogadni, mig Szóllósy János, Csapó István, Lipovniczky Imre Fekete Sándor stb a t. ügyész javaslatát pártolják. A közgyűlés tagjainak hangulata a t. ügyész indítvány mellett lévén, a főispán sem ellenzi többé azt, hanem szabatosabban kívánja némely részét formulálni, nevezetesen kimondati óhajta, hogy a gyámügyi kiadások azon részéhez, melyet a megye dotációjára nem bír meg s mely a tartalek-alapból fedeztetik, aránylagos részben járuljanak hozzá a közsegi gyámpénztárak tartalek-alapjai. E módosítással a t. ügyész indítvány — melynek tárgyalása hosszú időt vett igénybe — elfogadtatott.

A nádúrvári, saáni kövezett ut, valamint a szoboszlói, kabai és püspök ladányi kövezett vasuti feljáróhoz szállítani kötelezett fedanyagok 7 évi át szállítása tárgyában megtartott versenytárgyalás alkalmából Bogdán Gábor földesi birtokos tette a legkedvezőbb ajánlatot, leengedve az elő irányzattól 22 1/2 % -ot, vele a szerződés meg is kötöttet s a közgyűlés által jóváhagyott.

Mike-Péres közeg a keményseprési vármegyei szabályrendelet több szakaszának módosítását kéri, többek közt azzal indokolva a kérévnyét, hogy a keményseprők a padlásról sonkát, kolbászt lopkodnak s e mellett még a háziakkal is gorombáskodnak. U z o n y i Péter pártolja a mike-péresiek kérévnyét. — A közgyűlés azonban nem tartja módosítandónak a szabályrendeletet, hanem felhivja az illetékes szolgabíró, hogy a szabályrendelet szigoruan hajtsaék végre s az esetleges visszaélés kellő megtorlásban részesüljön.

Fekete Sándor megyei főjegyzőnek jul. hó 1-től aug. hó 15-ig, Orosz Endre arvaszéki elnöknek aug. 15-től szept. 26 ig, Szinay Gy. tiszti ügyésznek pedig — mindannyinak gyógyfürdő használatá czéljából — 6 hati szabadságidő engedélyeztetik.

Arad sz. kir. város közönségének átirata és Hunyadvármegye törvényhatóságának a véderőjavaslat 14. és 25-ik szakaszai ügyében kelt átiratai — miután időközben tárgytalannokká váltak — egyszerűen tudomásul vétettek. Különben is annak idejében Hajdúvármegye felirt e szakaszok ellen.

B. Ujváros f. szolgabíró B. Ujváros közeg képviselőtestületének a debreczeni-füzes abonyi vasut törzsszervevényi vásárlásra fordítandó 15,000 ft kölcsön felvételére vonatkozó határozatát — a néhai Semsey Albert örökösei jogi képviselőjének felszólalásával együtt — beterjeszti. A kölcsön felvételére vonatkozó határozatot lényeges formahibák miatt a közgyűlés megsemmisítette s a közseget új határozat hozatalára utasította.

Végül — már megcappant érdeklődés mellett — kisebb érdekű ügyek, gazdai számadások, felebbezesek stb tárgyalattak s a közgyűlés 1 órakor véget ért.

HELYI HIREK.

* Május 1. Tegnap tartotta meg szokott május elsdi ebédjét a helybeli m. kir. törvény-szék, járásbíróság és kir. ügyészség személy-zete. Elnökölt a nagyerdei vígadó 25 személy-

re szépen megterített asztalánál J e l e n f f y Kornél kir. törvényszéki elnök s mint vendég, jelen volt Simonffy Imre polgármester és kir. tanácsos ur is. Vig zene szó s vidám poharazás mellett, a társaság késő estig együtt maradt. Felköszöntő jutott Gyuri bácsinak is, ki azt méltán megérdemlé, mert a Papp György kiköltözése ismét élvezetes helylyé tette a nagyerdei vígadó helyiséget s ott azóta élet van és multság. Megemlítjük, hogy a megkezdődött térzene miatt, a nagyerdón ma d. u. nem lesz katonai zene. Ugyancsak tegnap, május 1-én tartották meg a nagyerdón májusi kirándulásukat a h. városi reáliskola és a kath. algymnázium növendékei. Az ifjuság tanárainak felügyelete mellett, kellemesen töltötte ei a gyönyörű tavaszi napot. — Este pedig óriási forgalmuk volt a vendéglőknek is. A Kemény János czepléd-utczai vendéglő-jét, a „Kis pipá“-t kivált a nemes ifjuság kereste fel, de voltak s járnak oda mások is, mert tény, hogy a Papp György örökebe már aligha ühetett volna bele ügyesebb és lelki-ismeretesebb vendéglős, mint az általánosau ismert „Jani főpinczér.“

* A kit bemutatattak. Csinos kis történetek beszélnék beavatottabb körökben. Elmondjuk s forrásunk kezéskedik a valóságrol. Nem mondjuk meg, hogy ki, nem mondjuk meg, hogy k i n e k, de elég az hozzá, hogy egy nagy ur egy másik nagy urnak bemutatva rövid idő előtt egy még nagyobb alföldi város... polgármesterét. Azt se mondjuk meg, ki ez a polgármester, de annyi bizonyos, hogy a bemutatás így hangzott: „Be mutatom kegyelmes uramnak A. B. C. urat. D. város — polgármesterét!“ A nagy ur érdeklődve nyújtott volna kezét a híres civitas előjárójának, mert ez az „Urba Romana“ tekintélynek örvend s e tekintély varázsa övezi előjáróját. A mi podesztánknak azonban aligha van érteke állásának szépségei iránt s nagy hajlongva nem is vette észre az előkevény közeledését, hanem azt jegyezte meg torok köszörlve, hogy: „... és királyi tanácsos!“ „Ugy?“ felelt a nagy ur és kezét menten visszavonta. Rá se nért többé azon czim önértetes viselőjére, a mely ma már egyenesen csak a... gyöngöbkek kedvéért van kitalálva.

* Figyelemztetés. Debreczeni illetőségű, a cs. és kir. 39 ik gyalogezredhez tartozó és folyó hó 12 ik napjára 7 napi fegyvergyakorlatra behívott katonák ezennel figyelmeztetnek, hogy a kijelölt bevonulási nap reggelén 6 órakor a Pavilon lakत्याna előtt bemutatás végett mulhatatlanul megjelenjenek, mert egy órai elkéset után jelentkezők a 7-ik hadtest parancsnokának rendetele folytán a legszigorubbann lesznek megbüntetve. A katonai ügyosztály.

* A consistorialis ház átvétele. Az evref. egyháznak a gazdasági iskola szomszéd-ságában ujjonnan épült egy emeletes házát a vállalkozó Fischer Károly építészölt átvette az építő-bizottság. Szakértőül Kőszeghy László kerületi királyi mérnök és Balogh Mihály városi főmérnök szerepeltek. A német renaissance stíly ház nagyon emeli a nagytemplom környékét. Az egyház hivatalai: adószedés, pénztár, iroda, levéltár, jegyző ezen díszes épületben lesznek feltalálhatók. Ugyanitt egy tágas gyülesterem is épült. Az utcai földszint és az emelet magánlakásokba bérbe vau adva.

gyobb részét hivatalban töltöttem s ha haza mentem, meg volt a jutalom a napi faradtságért: a szivélyes fogadás.

Oh ha ez így tartott volna örökké! Egyszer Gizella panaszkodni kezdett, — soha se tevé eddig — hogy unja magát, olyan hosszú idő, mig én távol vagyok. En örültem neki, mert azt következtettem belőle, hogy nem tud engem nélkülözni.

Elmentünk nyilvános helyekre, hogy szórakozást találjunk magának; egyszer egy ilyen alkalommal összeresztett, erőse karomba fogóztott, nem mentünk többet azon helyre.

— Jobb nekünk otthon maradni — mondá — nem megyünk ezután sehova ugye Gyula?

— Nem megyünk anygomal; majd jön a tel, elmegyünk a bába, színházba, ott jól fogod magad találni.

Nem taláta ő sehol sem magát; a szomorú szindarabot ott kellett hagyni vele az előadás alatt, mert hasonló vonást talált fel benne, a maga életéből; a vigat azért, mert nem tudott örülni, bántotta az is, ha más örült; így volt a ballal is, így volt mindennel.

Oh ki látna az asszonyi szivbe?! A nő sziv maga egy talány, melynek megfejtésére hiába áldozzuk fel egész életünket.

Majd olvasással próbáltam unottságán segíteni, könyveket hordtam neki, melyek kedélyéhez legjobban illettek. Ugy látszott, hogy ez használt. Nem panaszkodott többé unalomról, dicserő a könyveket s ha haza jöttem, nem egyszer történt meg, hogy azt felelte: „Még nem vártalak, azt hittem később jössz.“

Gondoltam, hogy megszerette a magánosságát s én hagytam neki időt hogy elmondhasa: „Milyen jó férj vagy te Gyula!“ Oh, az voltam én, nagyon jó túrelmes férj.

Ne hagyj az asszonyt magában, a magánosság megtanítja gondolkodni s ha egyszer gondolkodni megtauul, megcsal. Későn láttam én azt be, nagyon későn.

Az emberek elkezdtek hátam megett be-

* A dícsorosatyra még tesét a dögömiatt. A t. rendőrség ite miniszterium. „Egy edő mormoló a disztó felett, hogy beválk...“

* Olcsó czukor kilátás, hírek után jó ujságot, hogy Amerika (Chileumot szolgál most kitalált yorki poltrót elő de minde azok, a kik roleummal, he...“

* Emlék s az igazgató ezüst öröszta bucsu-előadás es művészi üzletből ker „Kott Lipót...“

* Bruta led a kapitán csekely ok u lenül össze-v... — Van dezte a kapit... — Igen... — Mics... Félrehu sirva szólt:... — Itt... egy ik tü...“

* Emlék recenzi közö gikus véget a napokban elhalt, kedve gyönyörű sír ábrázol —...“

* Ujjítás — írja a „D zata regóta...“ — Színhazum foztatása az de máz felelt a másik...“

elnyűt, meg tak alkalmas tésére. — E... elrendel... szünet alatt v tássek be, me z o m a n c z s u f i t a v... résztül vitéle népszínház g... tik meg...“

tanács, hogy E végböl a restaurálásv régi festő, k eredetileg ke...“

* A for mint említt Edison fonog Molt szerdani vele próbáká alkalommal a...“

szélni, szeg fülembé jutó én távol vagy magát, akad mas órákat...“

— S te... — En...“

hittem, az oh nak, hogy fe... tem volna-e... az egyén is... gyanut irány... köve, én sze... lett törni a...“

— Igaz... a feltékenysé zas élet zát...“

— Felte... hont, melyet... meg. Feltem... oltárkép, mel... dással, férfi... elrakult szer... fel... Vagy... álljak a feles... szo uti meg... a saját lakás... férj?...“

nyire meg... Telek... jaszabb lett... órakor jóvó... hogy ma ne... vagy oda, a... haza jöttem... adtam lsten... lelkemet fo... membe váló... vágok kép...“

Itt szü... akarna ren... kálni kezdé... zett fajón... fel keleből...“

* A disznó-ügy. Kővesdi János városatyja még is csak megkapja a méltó büntetését a döglött disznó hússal való kereskedés miatt. A t. városi tanács helyben hagyta a rendőrség ítéletét s az most lesz felterjesztve a miniszteriumhoz. Eldalolhatja majd a dutyiban „Egyedül hallgatom — piaczmormolását, egyedül, egyedül a disznóim közül” s elmélkedhetik a felett, hogy néha még egy döglött disznó is beválik... kisértetnek!

* Olcsóbb lesz a viláosság. A kávé és cukor kilátásba helyezett drágulásáról szóló hírek után jól esik tudatunk azt a kedvező újsgót, hogy a petróleum olcsóbb lesz. Észak-Amerika Ohio állama ugyanis tömörked petróleumot szolgáltat, de nem tudták finanszírozni; most kitalálták ennek a módját, a mi a new-yorki petróleumtözsde egész rémüléssel idézték elő de mindenesetre örömebb hallják ezt azokat, a kik nem a tözsde foglalkoznak a petróleummal, hanem otthon a szobában.

* Emlék Valentin Lajosnak. Rott Lipót, s az igazgató ur több tisztelője, őt egy szép ezüst íróasztal-garnitúrával lepték meg a búcsu-előadás alkalmával. A készlet igen szép és művészi kiállítás. Lőfkovits Arthur jövevény ültetéből került ki. Felirása a következő: „Rott Lipót és több tisztelői.”

* Brutális gazda. Panaszkodók a kis cseléd a kapitány előtt, hogy őt a gazdája, valami csekély ok miatt csukott ajtókat mögött hegyetlenül össze-vissza verte.

— Van-e súlyos testi sántás? — kérdezte a kapitány.

— Igenis, kérem

— Micsoda?

Felrehozta a leányka a fején a kendőt és sirva szólt:

— Itt van, kérem: összetörte az egyik lábfelemlőm.

* Emlék Spanyi Lenke sírjára. A debreczeni közönség egykori kedvence, a tragikus véget ért Spanyi Lenke sírjára már a napokban szép emléket állít fol az ifjan elhalt, kedves színésznő egykori jegyese. — A gyönyörű síremlék egy tört gránit-oszlopot ábrázol — egy csonka szikla piramisát.

* Újítások a színháznál. A városi tanács — írja a „Debr. Ell.” egyik legújabb határozata régóta érzett hiányokon kíván segíteni. — Színházunk czélszerűen világítása megváltoztatása az egyik és a régi nagyrétkü, de már felette elkopott diszleket renoválása a másik. — Eddig sem a világítás, sem az elnyúlt, megakadt rongyos diszleket nem voltak alkalmak arra a színpadi illúzió felkelésére. — Ezt a tanács is belátván elrendelte, hogy a színpadon, a nyári szünet alatt új színi világító készülék állítassék be, meg pedig szabadalmazott zománcos ernyőkkel ellátott suffita világítás. A munkálatok kezresztül vitelevel Hausser Antal a budapesti népszínház gép- és világítás felügyelője bizatik meg. — Haszonképen intézkedett a tanács, hogy a régi diszleket kijavíttassanak. E végből egyelőre próbákban, 3 szobadiszletr restaurálásával bízott meg Lütkemayer korburi festő, ki ezen ritkaságú diszleket eredetileg készítette.

* A fonográf-levelézés. Gourand ezredes, mint említettük, a mult hét elején mutatta be Edison fonográfját a [francia] akadémiának. Mult szerdán a „Figaro” szerkesztőségében tett vele próbákat válogatott közönség előtt. Ezen alkalommal a fonográf, mint a jövő postája,

működött. Az ezredes több papírlapot mutatott be, melyeket csak be kellett tenni a fonográfba s a papírlapok megszólaltak. A valsei herceg, Gladstone és Anglia más kitűnéseinek elő hangját tartalmazták a papírlapok. Annyszor lehet e papírlapokat megszólaltatni, a hányzor valaki akarja. Nem kell tehát egyebet tenni, minthogy valaki a fonográf előtt elmondja, a mit a messze távolba üzenni akar, erre kiveszi az ott elhelyezett papírlapot s postán elküldi. A czimzett a kapott papírlapot behelyezi a maga fonográfjába s ott a papírlap megszólal, elmondván az üzenetet oly hiven, hogy még az illetőnek hangjára is rá lehet ismerni. Gourand elő hangokat tartalmazó több ily levelet küldött a „Figaro”-tól Londonba s bemutatott vizsont több onnan érkezett levelet, melyek megszólaltak. Az ezredes azt állítja, hogy a fonográf megszerzésén kívül az ily levelézés csak annyiba fog kerülni, mint most a levelírás, mert az e czélra gyártott papírlapok körülbelül oly árban adhatók el, mint a mennyibe a levelpapír kerül. A levelézés tehát ezután sokkal könnyebb lesz, mert a levelet nem kell megírni, hanem a levelet tartalmazó csak elmondani a fonográf előtt s az elő üzenetet a papírlapon egyszerűen postára adják. A czimzett e mellett abban az elvezetben részesül, hogy nem kell a levelet elolvassnia, hanem előhangját hallja annak, a kitől a levelet érkezett.

* Halalozás. Aszalay Sándor városi és kir. törvényszéki hites becsűs s heti súlyos szenvedés után tegnap reggel létre szenderült. Temetése holnap délután 3 órakor lesz a czepléd-utczai új templomban tartandó városi tisztelet után, melyre barátait s ismerőseit tisztelettel meghívja a bánatos család.

* A legszebb koszoru. Az ispotályi szegények részére följánlott jótéteményeket rendszerint új év napján szoktak hírlapiak nyugtázni, mibe az illető testületek is megmgyugodtak, a mennyiben az esetről esetre való hírlapi nyugtázás nem tünteti föl a jótékony adományok szép összegét. Ezt előbbre csúszva s a jótékony adakozókat megnyugtató, ezuttal mégis egy esetre nézve kivételt kell tenni. Minthogy azonban a névelenség megörzése kötelességemre tetetett, csakis magát a tenyt hozom föl, hogy az követési példányul szolgáljon. A mult napokban egy halás gyermek azzal tisztelte meg elhalt atyjának emlékezetét, — hogy a ravatalra helyezőnd s vajni hamar hervadó koszoru helyett, mintegy annak árban hús s azaz 20 forintot az ispotályi szegények temetkezési alapjára volt szíves ajándékozni. Fogadja itt a nyilvánosság terén a t. névelenség maradói óhaját adakozó ur a szegények benső hálijának tolmácsolását a hervadhatlan koszoruért. Debreczen, 1889 máj. 2. Könyves Tóth Kálmán isp. felügyelő

* Vertesi Arnold. „Magyar világ” cz. ös-szes munkáiból vettük a 32 ik füzetet. Tartalmazza egy már megkezdett beszély folytatását s a „Veszedelemes találkozás” cz. novella kezdetét. Egy egy füzet ára 15 kr. A műhöz készült diszes bekötési táblák darabja 30 kr.

* Katonai tüzéne. Ma este 5 órakor van a Hungária előtt az első tüzéne az idén, s ezután minden csütörtökön ugyanott lesz tüzéne.

* Husarak megállapítva s bejelentve 1889. évi május 1-től május 8-ig. 32 kr. Erdei Jánosnál morgó-u. 587. sz., 34 kr. Rác György-nél czepléd-u. 2599. sz. a., Erdei Ferencz-nél

a fejében kavargó zavaros gondolatoktól való szétrepedés ellen akarta volna oltalmazni. Meglátásod rajta, hogy átszenvedni meg egyszerűen, a mit elbeszélendő volt.

— Nehány napja — folytata aztán — bezáródott előttem a boldogság kapuja s többé számomra nem nyílt meg. Főnökünk nevére napja volt, előbb elhagytuk az irodát, haza mentünk felöltözni, hogy tisztelegjünk nála.

Nem várt senki az utczájában, a kis gyermek sem jött elibem, mint máskor; nem ütköztem meg rajta, hiszen nem mondtam, hogy jókorabb haza jövek. Benyitottam a szobaajtót s ott találtam Gizellát egy idegen férfi karjai közt. Egy percz alatt vesztettem mindent, — a tenger legnagyobb vihára mi ahöz képest, a minő szívemben ekkor keletkezett.

— Giza, Giza — kiáltottam fájdalmasan — ki ez a férfi, hogy érte eldobtad férjedet, becsületedet?

— Én Lévy Géza vagyok.

— Ah, Ön hát az a hitvány ember, ki másodszer keseríti meg életemet; ki felhagyta egy a világban járhatlan leány hiszékenységet, a sárba rántotta magát s midőn az Ön alávaló tettét akadt, a ki helyre hozza, annak családi tüzelyéhez tolvajmódra belopózik, felidezi Ön a multat azok előtt, kik reszkető kezekkel, a sors végzése felett való csendes megnyugvással a feledés sírjába temetik akkor, mikor azt onnan feltámadni többé nem remélték. Hála, köszönet helyett felidulja jöltevőjének boldogságát, durva kézzel szétszakitja a láncot, mely férjét s feleségét ösztökéli, — kényszeríti a nőt esküjét megszegni, melyet férjének az oltár előtt tett, ... nincs a világban olyan pokla, melyet Ön meg nem érdemelne!

(Folyt. köv.)

Árverési hirdetés.

A debreczeni ref. egyház n. tiszteletli és tekintetes építető bizottságának április hó 29-én tartott értekezlete alkalmával elhatározta, hogy az új **Consistorialis ház** udvarán levő tizméter ötven centiméter hosszú, és öt néter harmincz centiméter széles kamara és fatartószin, jó téglafalazatu és kis részben vályog, szilárd fatetőzettel, cserépfedéllel fedett, jó deszká padozatu épület, folyó hó 6-án délelőtt 11 órakor árverés útján a legtöbbet ígérőnek el fog adatni, — továbbá egy jókarban levő kútágas gémmel, ostorral és egy kapu ajtó kis kapuval, kapufélfával el fog adatni.

Az árverési feltételekről és a többi eladandó tárgyakról kellő felvilágosítással szolgál N.-Csapó utca 319. sz. alatt **Otrokocsi Végh János** a debr. ref. egyház algondnoka.

Hazánk s a külföld.
— Az állattenyésztés aránylag jól áll. Monda szónoklata közben Mudrony Soma. Gróf Károlyi Gábor: És a nemesi diplomák! (Élénk derűtség)

Előnk: Ne méltóztassék segíteni a szónoknak; elvegi maga is. Gr Károlyi Gábor: A nemesi diplomák az állattenyésztéshez tartoznak. (Élénk derűtség.)

Muzsák.
— Az akadémia nagyhete. A magyar tudományos akadémia nagyhete az osztály üléssekkel veszi kezdetét. Az egyes osztályok külön tartják üléseiket, a melyeken rendkívüli sok fontos és érdekes tárgyról fognak tanácskozni. Így első sorban a lejárt pályázatok sorsa felett fognak dönteni. Ezek a pályázatok a következők: 1. Buljovszky jutalom (hazafias óda), melyért 21 pályamű versenyez. 2. Fáy-jutalom (mezőgazdasági kézikönyv), melyre csak egy pályamunka érkezett be. „Mezőgazdaságunk jelene s jövője” czimmel. 3. A Lévy-jutalom (Németország valuta-politikája) három pályamunka versenyez, melyeknek címei, a pályakérdés. 4. Az Ullmann-jutalomra, mely „Magyarország közegészségi állapota” czimű kérdés megoldására volt kitézve, csak három, a pályakérdés címet viselő munka érkezett. 5. A Fáy-fele nyílt pályázatra. (Hazánk nagy ipara) Gálgóczy Károly akadémiai lev. tag, dr. Lederer Sándor miniszteri titkár és Mudrony kúldték be terrajzot. A hirdett pályázatok közül a Péczy-jutalomra (magyar műtörténelem), Lukács-jutalomra (lélektani elméletek) és a Biztosító-társaság jutalmára (Erdély mezőgazdasága) egyetlen egy pályamű sem érkezett a kitézött határidőig. Ugyanazon üléseken fogják kihirdetni továbbá az egyes osztályok az új pályázatokat is, melyek a következők: Teley és Karátsonyi pályázat vigjátékra, Kármán-jutalom színműre, Farkas-Raskó pályázat hazafias költeményre, Buljovszky-jutalom ódai költeményre. Lukács Krisztina alapítvány, széptudom. kérdésre, Rökk Szilárd alapítvány nyelvtudományi feladatra, a biztosító társaság alapítványa statisztikai és nemzet-gazd. kérdésre, Gorove-jutalom, műveltségtörténeti kérdésre; a Lévy-alapítvány mezőgazdasági feladatra s végül az 1889 évi akadémiai nagyjutalom és Marczibányi mellékjutalom a 83—89. évköriben megjelent mathematicai munkákra fog kitézteni. Továbbá az akadémia bizottságait egészen újalakítják s az egyes bizottságok csak a nagygyűlés után fogják megválasztani elnökeiket és előadókat. Az osztályelnökök is választás alá kerülnek ez alkalommal. A „Hircsarnok” értesülése szerint az osztályelnökök az eddigiek maradtak, és pedig az első osztályban Hunfalvy Pál, a másodikban Pulszky Ferencz és a harmadikban Than Károly.

Törvényszék.
— A tüntetések utójátéka. A műgyetem épülete előtt május 20-án történt tüntetések szereplői, Ováry Kálmán és társai ügyében május 7-én lesz a végtérnyelés hatóság elleni erőszak miatt. — A vádhatározat, lehetőleg komoly szinben igyekszik feltüntetni az ifjak „bűntettét” s a tanuk közül különös súlyt fektet a detektívek vallomásaira, mig a mentő tanukra vonatkozólag megjegyzi, hogy miután csak a tetlegességek szüneté utáni időben bírák tartózkodásukat büntetendő cselekmény elkövetésétől igazolni, nem voltak figyelembe vehetők.

Kardos László
Debreczenben czepléd-utca.

Meghívja a nagyérdemű közönséget dúsan berendezett raktárába, hol az időszent nagy választék áll rendelkezésére **nyári czérna ruha szövetekben** (Zephyr).

melyek belföldi- és angol-gyártmányban a legzölészerűbb és legszebb női ruha-kelméket szolgáltatják.

Áru, minőség szerint, méterenként 26 kr és 1 frt közt váltakozik.

Különösen kiemelendő a színek tartóssága és szépsége, valamint a szövet ruganyosága és könnyedsége.

Jó, szép és olcsóságunknál fogva különös kedveltségnek örvendő **Zsolnay-féle**

„Rózsamáz” főzőedényeket és különlegességeket.

Legújabb találmányu, könnyen és biztosan kezelhető, önfelkészítő **Szódavízgépeket** minden nagyvágyban; valódi Berndorf alpacca és chinaezüst

evőeszközöket és dísz tárgyakat,

Kertilampákat és tükrözött Kertigolyókat nagy választék és olcsó árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre üveg-, porcellán-, lámpa- és háztartási cikkek nagy raktára.

Árjegyzékekkel kívánatra bérmentve szolgálok.

Legnagyobb választék lakás berendezési cikkekben u. m.:

szőnyegek függönyök, bútorkelmék, ág- és asztal-terítők paplanok és matrácok, viaszos butor-vászon és parketek, Lynoleum.

Indiai gyékények, cocos futó és lábtörlek.

Alkalmi vétel folytán tetemesen le szállított áron ajánlunk színes keresztosokos keleti függönyöket, ág- és asztalterítöket.

UDONSÁGOK: Axminster, Brussel, Tapestry, Smyrna, Bagdad, Mekka, Emir, Daghestan, Sumak, Turkestan, Kyrrman szőnyegek, szövetek és függönyökben.

Kunz József és Társánál Debreczen, kistemplom-basar.

Kerestetik

egy józan életü fiatal ember, ki szépen irni és jól összeadni tud (jól számolni tud). Kataszteri munkák készítésére, 1 frt 30 kr napi díj mellett. Ajánlatok írásban **Wieder kataszteri műszaki ügyvezetőhöz** Bökönyre (Szabolcs-m.) küldendő.

terített asztalánál Jelenffy Aranyosi elnök s mint vendég, Jelenffy Imre polgármester és ur is. Vig zene szó s vidám lett, a társaság késő estig együtt szöntő jutott Gyuri bácsinak is, megérdemle, mert a Papp Péter ismét élvezetes helyre tette a cigárdó helyiséget s ott azóta mulatság. Megemlítjük, hogy a tüzéne miatt, a nagyérdemű katonai zene. Ugyancsak tegnap tartották meg a nagyérdemű városi tanácsot a h. városi reáliskola gmnázium növendékei. Az ifjúság felügyelete mellett, kellemesen gyönyörű tavaszi napot. — Este borsalmuk volt a vendéglőknek János czepléd-utczai vendéglő-t kivált a nemes ifjúság keverték s járnak oda mások is, hogy a Papp György örökebe már volna bele ügyesebb és lelki vendéglős, mint az általános szönczér.

mutattak. Csinos kis történetek becsübb körökben. Elmondjuk s forrásunk szögről. Nem mondjuk meg, hogy ki, hogy kinek, de elég az hozzá, hogy egy másik nagy urnak bemutatott egy még nagyobb alföldi város... azt se mondjuk meg, ki ez a polgár, bizonyos, hogy a bemutatás így mutatott meggyelmes uram... at. D. város — polgár... A nagy ur érdekeltöve nyújtott volna... as eljárájának, mert ez az „Urba... nek arrend s e tekintély varázsa... A mi podestának azonban alig... asának szépségei iránt s nagy haj... te esere az előzekny közeledát,... te meg torok kuszórnive, hogy:... gyi tanácsos!” „Ugy?” te... kezet menten visszakapta. Ra se né... zám önértés viselőre, a mely... csak a... gyongébbek kedvéért

szöntetés. Debreczeni illetőségü, kik gyalogezredhez tartozó és napjára 7 napi fegyvergyakorlatra... azennel figyelmeztetnek, hogy... mulási nap reggelen 6 órakor... anya előtt bemutatás végett... megjelenjenek, mert egy órai... elenkezők a 7-ik hadtest pa... k rendelete folytán a legszigor... megbüntette. A katonai ügy-

istorialis ház átvétele. Az ev... a gazdasági iskola szomszédsá... épült egy emeletes házat a... her Károly építésztl átvette az... Szakértőül Kőszeghy László... mernök és Balogh Mihály... k szerepeltek. A német re... ház nagyon emeli a nagytemp... Az egyház hivatalai: adószé... ruda, levéltár, jegyző ezen di... lesznék feltalálhatók. Ugyanitt... sterem is épült. Az utcazi föld... let magánlakásokul bérbe vaa

hivatalban töltöttem s ha haza... a jutalom a napi fáradsá... gát fogadás.

hogy tartott volna örökre! —... zszela panaszkodni kezdett, —... lidig — hogy unja magát, olyan... en távol vagyok. Én örültem... következtem belőle, hogy... nekülözni.

ak nyilvános helyekre, hogy szó... én magának; egyszer egy ilyen... szereztem, erősen karomba fogó... kunk tüböt azon helyre.

nekünk otthon maradni —... nekünk ezután sehova egye

megyünk anyámalom; majd jön a... a bába, színházba, ott jól fo...

ha ő sehol sem magát; a szö... ott kellett hagyni vele az... mert hasonló vonást talált fel... eteből; a vigat azért, mert... bántotta; az is, ha más örült;... is, így volt mindennel.

na az asszonyi szívbe? „A női... talány, melynek megfjétesére... fel egész életünket.”

asással próbáltam unottságán... eket hordtam neki, melyek ke... ban illettek. Ugy látszott, hogy... panaszkodott többé unalom... könyveket s ha haza jöttem,...

rtént meg, hogy azt felelte:... akak, azt hittem később jőz.”... a, hogy megszerette a magános... tam neki időt hogy elmondhas... férj vagy te Gyula! — Oh, az... on jó túrelmes férj.

az asszonyt magában, a magá... ga gondolkozni s ha egyszer... ttaul, megcsal. Későn láttam... on későn.

ek elkezdtek hátam megott be-

FONTOS

különösen **gazdálkodók** és **építőmestereknek** „**LEGUJABB** és **LEGJOBB TELÍTŐ** és **MÁZOLÓ SZER.**“ **HANNOVERI CARBOLINEUM-ANTHRACIT.**

Miután a feldolgozott fa az időjárás változékonysága következtében majd nyirkosodik, majd pedig kiszárad és az alatt sokat szenved, ezen káros befolyás elhárítására legujabb, legjobb és legolcsóbb telítő szerünk a „Carbolineum Anthracit” legmelegebben ajánlható.

Ezen szer a falikacsokat és faereket nem úgy tömi be, mint az olajmaz, hanem azokba magát teljesen beiszsza és ennélfogva a gomba és rothadás kifejlődését hathatósan meggátolja.

- Különösen pedig következő célokra ajánlható:
  - a) **Építkezéseknél** az alsó gerendákra, pinczékben, souterrain-okban, verendákban, faburkolatra, csűrökben, kerítés-ekre, kapubejáratokra, ablakajtókra stb.
  - b) **Gazdasági szerek:** u. m. eke koezi, targonca, vizes hordó félfá és ökéek stb. mázolására.
  - c) **Malmokban** vizkerekek telítésére, vízépitmények, fahordókra stb.
  - d) **Nedves falak** kiszáritására, a fal- és házigomba kiirtására.
  - e) Az ólakban és csűrökben előforduló **rovarok** és **marhavészek** ellen mint fertőtlenítő szer.

A mázolásoknál az eljárás egyszerűen következő: A Carbolineum Anthracit egy kemény esetleg forró állapotban a megvéendő részekre mázolandó.

A Carbolineum, dacára hogy sokkal tartósabb, mégis körülbelül hatodrésznibe kerül, mit az olajfesték, mert egy kiló csaknem 6 □ méternyi terület bemázolására elégséges és azonfelül az olajmázoláshoz hasonló kellemes barnás színt kölcsönöz a tárgynak.

Szembevetve a Carbolineum Anthracit használatával a zsindely fedezeteknél. A zsindely már természeténél fogva is vékony lévén, egyszeri bemázolás által hathatósan megtelítettik s annak következtében ugy a rothadás, mint moh fejlődése ellen meg van védve.

Építkezési körökben tudvalevő dolog, hogy a nyirkos földben elhelyezett alapépitményből, a nedvesség egészen a fedélzetig felszívódik, azonban ha az alapkövek és alapfák Carbolineummal bemázoltnak, az új épület e odálatos rövid idő alatt kiszárad. — A Carbolineum nagyhatású eredménye az is, hogy a padozat azzal bemázolva, a deszkák nem hajlanak meg és sem egyik, sem másik oldalra nem ferdülnek, hanem mindig ép állapotban maradnak. — Mindezen okoknál fogva a Carbolineum Anthracit építészeti és gazdasági körökben napról-napra kedveltebb annál is inkább, mivel **olcsóság** és **tartósság** tekintetében minden más hasonló preparátumot feltűnő módon túlszárnyal.

Kizárólagos főraktár: CSANAK JÓZSEF kereskedése Debreczenben.

Idei töltésű ásvány- és gyógyvizeim megérkezvén, ajánlom a t. közönségnek a lehető legmérsékeltbb árak mellett. A nagykeresletnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a forrásoktól gyakoribb megrendelést tehetek, minek következtében az ásványvizek folytonosan friss minőségben szerezhetőek be.

Ajánlom különösen:

Bártfai, Bikszádi, Budai, Csizi, Czigelkai, Emsi, Giesshübli, Gleichenbergi, Ivándai, Karlsbadi, Marienbadi, Luhi-Margit, Mohai-Ágnes, Rohitschi, Szeltersi, Szolyvai, Szulini, Szalvator ásványvizeimet. Ezenkívül főlerakata van nálam a

Borszéki, Parádi, Mohai-Stefánia és Krondorfi savanyuvizeknek.

Tisztelettel
Csanak József.

Parádi savanyúvíz.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, miszerint nagy forgalomnak örvendő s kitűnő gyógyerejű

PARÁDI ÁSVÁNYVIZÜNKNEK

főraktárát Debreczen és vidékére ez idén is

Csanak József urnak

adtuk át, kinél ezen víz minden időben friss töltésben, jutányos árakon kapható.

A parádi égvényes-kénes savanyúvíz, gazdag szabad szén-sav s kénköles tartalmánál és szilárd alkatrészeinél fogva:

1. **Kitűnő gyógyszer:** idült, tüdő-, gyomor-, bél-, és hólyag-hurutban, lankadt idegműködésből származott emésztési zavargásokban, aranyérben; máj- és lépdagoknál csúsz- és köszvényben.

2. **Országszerencsémert üdítő ital:** s mint ilyen különösen ajánlva van ott, hol az ivóvíz, rossz, vagy hol gerjes s járványos betegségek uralkodnak.

Gyógyitalul: tisztán, vagy tejjel s juhsavóval vegyítve használtatik.

Tisztelettel

A parádi ásványvíz-források kezelő hivatala.

Legjobb minőségű gyorsan száradó
Padló-Lackfestéket,
valamint mindenféle

olajba törött készfestéket,
és első minőségű

LENOLAJ-KENŐZÉT

ajánl

Csanak József

kereskedése.

Hazánk legkitűnőbb savanyúvize.

Friss töltésű Mohai

STEFÁNIA FORRÁS- savanyúvíz megérkezett.

E kitűnő szénsavdús ásványvíz a t. közönség figyelmébe ajánljatik.

Kitűnő borvíz.

Nagyhatású gyógyital a lélegzési- és emésztési szervek hurutos bántalmainál, ugyszintén a gyermekek görvély- és angli kórjánál.

Az árak igen mérsékelttek!

Kapható:

Csanak József, Riekl József Zelmos, Geréby Fülöp és Szabó Zsigmond

fűszerkereskedésében.